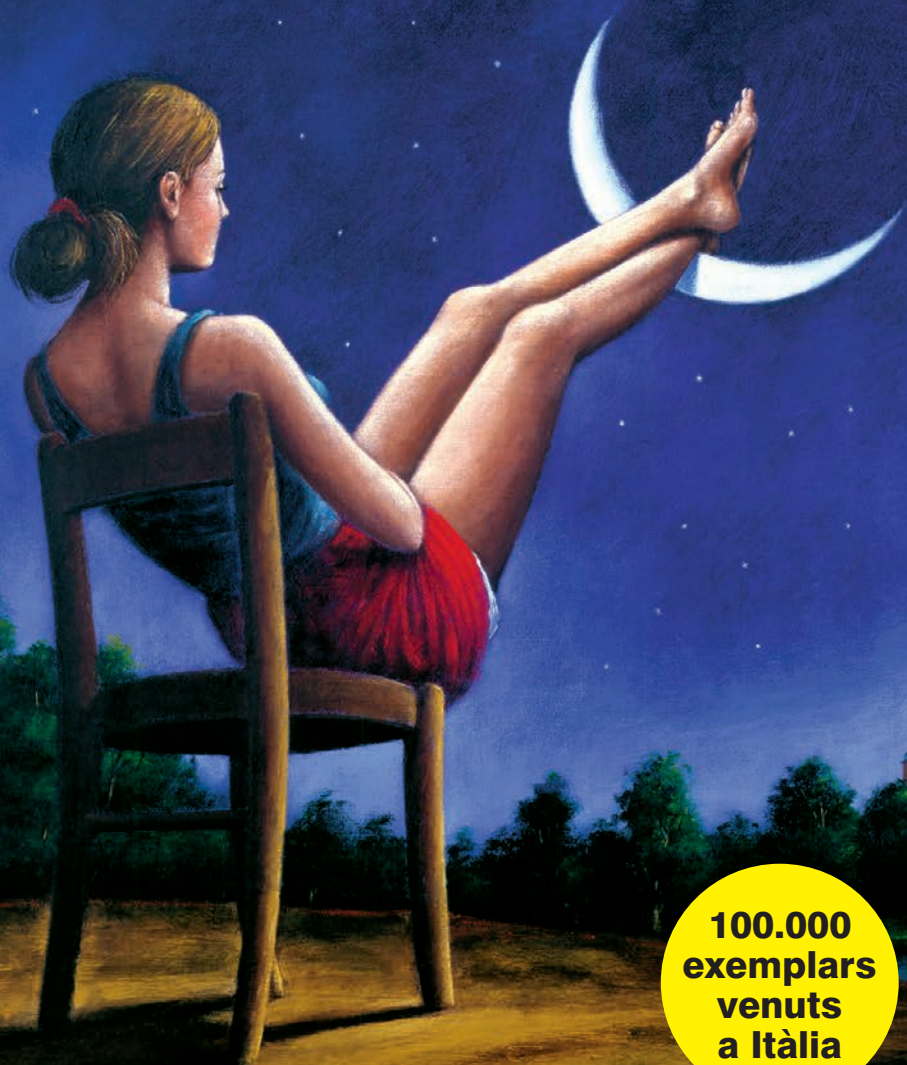

Massimo Bisotti

EL QUADRE MAI PINTAT

*Una novel·la per als qui van a contra corrent,
però mai a contracor*

**100.000
exemplars
venuts
a Itàlia**

Massimo Bisotti

EL QUADRE MAI
PINTAT

Fanbooks

Títol original: *Il quadro mai dipinto*

© 2014, Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

© de la traducció, Helena Aguilà, 2016

© d'aquesta edició: Grup Editorial 62, s.l.u,
Fanbooks, Avinguda Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

Primera edició: octubre del 2016

www.fanbooks.cat

Fotocomposició: Tiffitext, S. L.

ISBN: 978-84-16297-93-1

Dipòsit legal: B. 16.964-2016

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47).

Tots els drets reservats.

ÍNDEX

1	Herència	9
2	El quadre no pintat	14
3	Trajectòries	21
4	Punto Feliz	26
5	La cova de sal.	34
6	Sinergies	44
7	Sisè sentit.	53
8	Fragància compartida	61
9	Dins les imatges	72
10	Sorpresa de memòria	86
11	Renaixement.	90
12	Revelacions.	100
13	Arrels	110
14	Consciència.	119
15	<i>Saudade</i>	131
16	Llegendes venecianes	138
17	Cita amb el futur	149
18	Vincles de sang	153
19	Compartir els somnis	158
20	Nit de pau immensa.	164
21	Una bombolla d'aigua	168
22	La bústia	173
23	Partences.	186
24	Trobades i distàncies	193
25	Els llocs dels records	201
26	Expiar l'estupefacció	206
27	La nostra fotografia.	212
28	Dos	220
29	Sense trampes	224
30	Nous espais	230
	<i>Agraïments</i>	235

HERÈNCIA

«De vegades, els amors més bonics apareixen en el plec amagat d'allò que aparentment ens pot semblar un error».

En Patrick va assenyalar la frase que acabava d'escriure a la pissarra aquell matí tan estrany que feia olor de canvi.

—És el tema del vostre dibuix d'avui. Abans d'anar-me'n us deixo aquesta tasca, que més que uns deures és una petita herència. Intenteu dibuixar l'amor, dibuixeu-lo com vulgueu. De vegades, per saber com aniran les coses amb una persona, només cal que ens imaginem una tela, que traslladem al pinzell la nostra sinceritat, la sinceritat extrema que sovint no volem interpel·lar. Sempre que començava un nou quadre, em preguntava quina podia ser l'escena següent, el detall millorable. Sempre m'ha obsessionat la perfecció. Malgrat tot, avui sé que arriba un moment en què tan sols necessitem respirar pau, en l'art i en la vida. És el moment perfecte, el

moment en què comprenem que no podem fer res millor. Us desitjo que sapigueu reconèixer aquest moment cada vegada. El moment en el qual no veieu res desenfocat, on els colors tenen ànima. El moment en què finalment podeu aturar la mà.

Una veu el va interrompre.

—Professor, tot això... amb quina tècnica?

—Tant se val, la tècnica. És l'última tasca que us assigno, i ho faig tot i que no podré veure-la. Aquestes són les nostres últimes hores plegats. Com sabeu, vaig demanar un trasllat i l'any que ve ja no hi seré. Però vosaltres heu de practicar cada dia i pintar l'escena següent, la del nou quadre que segueix el que acabeu d'enllestir. Cada vegada com si fos l'última, sense deixar res a l'atzar, acceptant que algunes situacions absolutament casuals tenen el significat profund que nosaltres els donem. Donem un sentit a allò que ens colpeix perquè ens esgarrapa l'ànima amb un gest imprevist. Moltes més coses passen de la mateixa manera, però no ens n'adonem per manca de ganes i d'interès.

—És veritat, professor, som nosaltres que triem si valorem un fet o bé li girem l'esquena. I quan ens enamorem d'algú, ens sembla que aquella trobada és un senyal i no parem de repetir-nos: havia de passar.

—Nois, hi ha relacions destinades a existir, d'altres destinades a acabar. Sovint ens agrada pintar-nos imaginant un dibuix cada cop més gran; el que tenim a la vora mai no ens basta i sempre en volem més...

Un altre alumne el va tallar.

—Jo no crec que sigui així. El que passa és que do-

nem la possibilitat d'existir a alguns vincles i a uns altres els tallem el cap inexorablement.

—Doncs jo sí que crec en el destí, professor —va exclamar una alumna des de la primera fila—. Si una persona se'n va, està clar que no era per a nosaltres.

—Jo no, professor —va dir un noi de l'última fila—. Crec que decidim canviar de camí perquè necessitem descobrir nous espais, i per omplir-los, per poder oferir molt, cal deixar anar alguna cosa; és inevitable.

—Hi estic d'acord —va continuar en Patrick—. Us puc dir amb seguretat que, en una relació, mentre ens enlluernin l'instint i la passió que l'han encès, la nostra ment transformarà una trobada casual en un fet destinat a succeir. I fins que no prevalgui la raó, defensarem la nostra història sigui com sigui. En el fons, tot és més o menys casual; fins i tot en les nostres trobades més boniques i importants, que ens semblen un regal diví, hi ha aquesta casualitat. Som nosaltres que els donem un valor de coincidència perfecta. Al final, tant és què hi hagi al darre-re; algunes trobades esdevenen extraordinàries pel nostre coratge. I llavors sí que és el destí. El destí arriba després, no abans. Arriba de les mans que caven el fang, no de les mans celestials del cel. I en acabat potser sí que el fat mena els passos casuals de dos destins que s'estaven cercant. Cada vegada que descobrim el sentit d'una cosa, que en trobem l'equilibri, hem d'estar agraïts al desequilibri. Hi ha sentiments sensats o insensats i els insensats potser tenen un sentit més profund. Parlem de sentiments que no desfan ni fan nusos, sinó que van teixint fils per unir-los sempre nous a l'ànima.

»Sens dubte, hem d'acceptar que alguna cosa surti de la nostra vida per deixar que hi entri alguna cosa nova. Però mai no deixem entrar del tot el que hi entra. De vegades, els vincles ens fan por, perquè, al llarg d'un grapat d'instant, l'amor ens regala una sensació d'immortalitat, tot i que sabem que no en som, d'immortals. Triar viure en l'espera o en la nostàlgia és una excusa per no afrontar la por més gran que tenim: perdre i, doncs, patir. I sí, una relació pot acabar, però aquest dolor vol dir que hem estat feliços i, per tant, que podrem ser-ho una altra vegada. La recerca desmesurada d'emocions indefinides és com viure al límit sense sobrepassar-lo mai. Si no hi ha risc, no hi ha felicitat, i no n'hi ha prou a no patir per sentir-se realment bé.

»Vull dir-vos una cosa més, i espero que us sigui molt útil, no perquè la digui jo, sinó perquè la sentiu dins vostre. No canvieu la vida que heu triat només perquè la jutgi algú que viu sofrint la seva sense exposar-se mai. No abandoneu les vostres decisions per la mesquinesa dels que seuen lluny del mar i se'n riuen del vostre coratge per nedar, per cercar una terra serena enmig de les deixalles. Llanceu-vos de cap en els vostres projectes sense perdre'ls mai de vista. Deixeu que els empenyi sempre el vent lleuger de l'admiració, mai les tempestes destructives de l'enveja. Hi ha persones que us criticaran sense parar simplement perquè no han tingut la vostra valentia. No desacrediteu els èxits dels altres; concentreu-vos en els vostres. L'emblema d'un fracàs personal és precisament això: preocupar-nos de demolir els altres en comptes de construir-nos nosaltres mateixos.

»Proveu de trobar el vostre lloc. El lloc on ser feliços és estrictament personal i intransferible. Qui no troba el seu no està bé enlloc. Deixeu que us torturin les emocions, deixeu que neixin paraules o quadres de les vostres cicatrius i desitgeu que no us abandonin mai. Deixeu-vos seduir, devorar. Millor un animal amb el cor afamat que un espai immens buit de neu fosa.

»Primer objectiu, renovable cada dia de l'any: cometre errors de felicitat. Amb aquest desig m'acomio de vosaltres. Bona sort, nois.

En Patrick, impel·lit per un vent de canvi i melangia, va caminar cap al passadís, va donar una ullada furtiva als espais més importants per a ell i s'aturà uns instants a contemplar l'edifici des de fora.

EL QUADRE NO PINTAT

Mentre tornava cap a casa, en Patrick se sentia una mica desorientat; el marejava pensar que havia de deixar la seva ciutat, les seves coses. Però ja estava tot decidit. Hi havia pensat molt, en aquell trasllat. Ensenyava pintura des de feia anys i pintar era la màxima expressió del seu esperit. Li agradaven la feina i els alumnes. Fins i tot li agradava el camí que feia cada dia a peu per arribar a l'Acadèmia de Belles Arts, al centre històric de Roma. Però havia arribat a la conclusió que canviar era l'única solució.

Aquella nit no va poder dormir. Agafava fort el llençol com quan de petit li feien por els dracs, els fantasmes i les presències fosques que podien turmentar-lo al llit. En despuntar l'alba, va telefonar a en Luca, el seu amic d'infantesa, i el va despertar. Volia aclarir els últims detalls del trasllat. Tot estava a punt; faltaven molt poques coses per acabar.

Va baixar a esmorzar al bar de sempre mentre el sol

treia el cap amb decisió, malgrat algun petit núvol esporàdic i solitari que poblava el cel. Després va tornar a casa per enllestir les maletes i pujar a les velles golfes a agafar el quadre, el retrat de la dona que havia estimat més en la vida. Era un quadre molt important per a ell, però per no patir l'havia amagat dels pensaments embolicat amb plàstic. Malgrat tot, no el podia deixar. Va pujar les escales de pressa. Duia a la mà una clau petita i rovellada que guardava en un calaix on conservava una part d'ell mateix.

Va obrir la porta i entre un somier, un matalàs i una capsa plena de cassets antigues, hi va veure el plàstic cobert de pols.

Va tocar la cel·lofana i va mirar el quadre. El dibuix era un altre: la imatge d'ella no hi era, havia desaparegut. Només hi havia una butaca, les flors i la finestra al fons. A la part del darrere hi va trobar un paper, enganxat al plàstic i ple d'humitat.

No havia vist mai aquell missatge d'amor amagat darrere el quadre.

Astorat, va empal·lidir de sobte. La tela li relliscà de les mans. Va agafar només el paper i es va afanyar a tancar la porta. Tenia fred, com si de cop hagués arribat l'hivern. Va baixar de pressa.

Si no tens notícies meves en molt de temps, no t'amoïnis. El temps passa mentre es van concatenant els fets que ens mouen i ens reconduïxen al punt de

partida. I potser ens ensenyen que tot és útil però gairebé res no és realment necessari.

Les notícies essencials vénen de l'ànima i, a més d'indispensables, són eternes, perquè s'hi estan i se n'alimenten, i un cop les saps no les oblides mai, perquè elles no canvien ni t'obliden mai.

Sempre sabràs qui sóc, i no és una promesa; és una realitat crua i demolidora, com el vol d'un bes que m'ha quedat a dintre. Només l'has d'alliberar per tocar-me.

Dins de la meva ànima, ets lliure; pots ser realment tu mateix.

Una revelació sempre s'esdevé així, d'improvís, mentre penses en una altra cosa. Arriba gairebé com un xiuxieig, quan menys t'ho esperes. Les històries més irracionals sempre són les que tenen més raó de ser, són les que et vénen quan tot va bé, no quan et manca tot. T'adones del que és extremament necessari quan ja tens tot el que és superflu.

En Patrick va sentir que en aquell missatge hi havia les notícies d'ell mateix que esperava des de feia tant de temps. I va pensar:

Acabar i després oblidar-se'n, acabar i recordar-se'n sempre. La diferència substancial entre el superflu i l'essencial és que el superflu passa i s'esborra, mentre l'essencial queda i se'ns torna a presentar al davant encara que intentem deixar-ho enrere. Sempre diem que el millor encara ha d'arribar, però ho fem per evitar la sorpresa desagradable de comprendre que, de vegades,

senzillament hem deixat escapar el millor i ni tan sols no hem entès per què.

Encara torbat, va trucar per demanar un taxi i va seguir cavil·lant el que havia passat.

No l'havia pintat mai? Podia haver imaginat una cosa que recordava tan clarament?

El taxi va arribar al cap de pocs minuts.

—Bon dia.

—Bon dia. A l'aeroport de Fiumicino, sisplau.

—Perfecte. Avui no hi ha trànsit, no tardarem gaire.

—Molt bé.

En Patrick estava visiblement nerviós i el taxista se'n va adonar.

—Perdoni que l'hi digui, però el veig molt preocupat... o potser m'equivoco? A hores d'ara ja estic acostumat a endevinar l'estat d'ànim dels passatgers.

—Em traslado. Deixo Roma per sempre.

—Ah, ara ho entenc. Deu ser molt dur canviar els hàbits de sobte. De vegades jo també m'hi ofego, a Roma, però em sembla que no podria marxar. I per què ho fa? Si és que m'ho vol dir, és clar... Per feina? Per amor?

—Potser per totes dues coses.

—Ahir mateix vaig dur un periodista i també vam parlar d'això. Em va dir que cerquem l'amor lluny, el cerquem on no hi és. Moltes vegades el tenim ben a prop, però no el veiem. Hem d'empassar-nos incomprendions i desenganys abans de saber què volem.

—És veritat, estem convençuts que ho podem tenir tot. Ho volem tot i després no sabem què triar. Necessi-

tem aire i marxem, no sabem on, i cada vegada ens allunyem més de nosaltres mateixos. L'important és anar-se'n, allunyar-se, no pensar, sense poesia ni paraules per a ningú, per a ningú que tingui ganes d'escoltar qui som de debò. Quan realment saps el que vols, llavors ja no agafes tot el que passa. He trigat força a entendre-ho.

—Això m'ho apunto i ho faré servir al pròxim trajecte.

Mentre a la ràdio sonava *Please, Please, Please, Let Me Get What I Want* dels Smiths, en Patrick va somriure i va pensar:

És sorprenent fins a quin punt perdem l'alè per la joia d'estimar. Jo em vaig sentir aire perquè tu poguessis respirar i no tan sols respirar-me. Jo era foc en previsió de l'hivern, era aigua perquè no t'assequessis a l'estiu.

—Ja hem arribat.

—Ah, sí. Tingui. Gràcies per la xerrada. Que tingui un bon dia.

—Igualment. I bon viatge.

Es va ficar a la butxaca el bitllet d'avió i mentre baixava del taxi es va girar a mirar els detalls d'un edifici de vidre on es reflectia el sol. S'hi va quedar embadocat un instant. Va mirar el rellotge i es va adonar que feia tard. Sense pensar en res més, va anar cap al taulell i es va posar a la cua per facturar. Una mica més endavant, va veure un moment el rostre d'una dona, un rostre solcat de llàgrimes. Va començar a riure, gairebé sense cap mena de consideració per aquell plor. Era la seva manera de

gestionar el dolor. Sempre havia pensat que les llàgrimes marcien l'ànima, com si fossin una mena de condensació inútil amb un sol objectiu: provocar un sentiment de culpa. Per això en moments de dificultat extrema sempre reia d'una manera tan compulsiva que molestava tothom. En el fons, tant riure com plorar amaguen un petit intent de gestionar les certeses.

—Quina vergonya! —va exclamar una senyora gran que feia cua a la seva dreta—. És un home sense cor, vostè!

Un home sense cor, és clar... Havia sentit aquella cançó un milió de vegades, i al final s'hi havia acostumat, perquè ens acostumem a tot, fins i tot a les veritats incòmodes. Però quan aprenem realment a gestionar el dolor? Perquè... és veritat o no que al final estem sols? Sempre hauríem d'estar pendents del dolor dels altres? I qui està pendent del nostre dolor? Ningú. Mai. És una pretensió contínua, la vida. La vida pretén, pretén atencions i ens ofèn contínuament en deixar-nos sols.

—Perdoni, senyor, quantes maletes porta?

—Aquestes dues, miri. Puc quedar-me la petita?

—Sí, sí, la pot dur com a equipatge de mà. Afanyi's a embarcar o perdrà el vol.

I tots aquests que estan junts sense amor no tenen valor per canviar. I tots aquests que s'estimen i no estan junts no tenen valor per arriscar-se. I tots aquests aquí aturats... on es pensen

que van? Sempre de viatge i sempre tan lluny de l'amor. Tota aquesta gent no ho sap i vostè tampoc no ho sap, senyoreta, que jo fujo del dolor per no sentir-lo xerrar massa fort. Si ric el sento menys. I em sento menys sol. Tota aquesta gent som nosaltres.